2024-51-RE

Causa 2024-51-RE

(General de Construcció i Serveis, SLU c/ Fusteria Ptrluso, SLU)

Número de registre 339-2024. Recurs d'empara

Aute del 9 de setembre del 2024

BOPA núm. 101, del 18 de setembre del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 26 de juliol del 2024, per la representació processal de la societat General de Construcció i Serveis, SLU, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 6 de juliol del 2024, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, al procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que revoqui i anul·li la sentència impugnada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 29 de juny del 2022, la representació processal de la societat General de Construcció i Serveis, SLU va interposar una demanda en reclamació de quantitat a tramitar pel procediment abreujat contra la societat Fusteria Ptrluso, SLU, en què sol·licitava que es condemnés la part demandada al pagament de 9.122,09 €.

1.2. El 6 de juny del 2023, la Secció Civil de la Batllia va dictar una sentència que decidia estimar íntegrament aquesta demanda.

1.3. La representació processal de la societat Fusteria Ptrluso, SLU va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 6 de juliol del 2024, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual acordava estimar aquest recurs d'apel·lació, revocar íntegrament la sentència de la primera instància i desestimar, per conseqüent, la demanda de la societat General de Construcció i Serveis, SLU, a la qual condemnava també al pagament de les costes de la instància, sense pronunciar-se sobre les costes causades en apel·lació.

1.4. El 26 de juliol del 2024, la representació processal de la societat General de Construcció i Serveis, SLU va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 6 de juliol del 2024, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, al procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la societat recurrent

- La societat recurrent fonamenta el seu primer motiu de recurs en una manca de motivació suficient. La Sala Civil qualifica la relació jurídica com a mercantil -entre un contractista i un fuster- i aplica el termini de prescripció triennal. Però, considera que aquesta declaració es troba poc motivada, perquè si bé és cert que la reclamació de crèdits derivats del contracte d'obra prescriu en el termini de 3 anys, també ho és que la reclamació per vicis o feina mal executada es fixa en 15 anys, com es desprèn de la jurisprudència constant del Tribunal Superior de Justícia. Afegeix que si la Sala Civil volia canviar la seva jurisprudència també hagués hagut de motivar aquest canvi.

- La societat recurrent formula el segon motiu del recurs d'empara com a subsidiari, atesos els arguments de reforç emprats per la Sala Civil. Considera que s'ha valorat la prova incorrectament i que s'ha afectat al dret al procés degut. Així, addueix que l'afirmació atribuïda a la perit, segons la sentència, és incorrecta, perquè justament la perit va afirmar exactament el contrari i, per aquest motiu, s'ha infringit l'article 10 de la Constitució.

- També entén que el segon argument de reforç es troba mancat de motivació. Assenyala que la Sala Civil conclou que el fuster no estava d'acord amb el canvi de les portes a causa d'una decoloració, però aquesta conclusió s'efectua sense apreciar tots els elements probatoris de les actuacions, com son els missatges on el demandat es comprometia a reparar els treballs defectuosos. Així mateix al·lega que existeix prova directa de voler reparar el treball defectuós i atès que la Sala Civil no la va prendre en consideració, la seva decisió està motivada de manera il·lògica, irracional i absurda.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que revoqui i anul·li la sentència impugnada.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil exposa que la part demandant considera que l'execució d'obra de les portes i de les portes dels armaris col·locats per la part defenent han patit una decoloració en algunes unitats i, per tant, reclama l'import corresponent a la seva substitució.

- La part defenent, a més d'oposar-se al fet que les portes en qüestió tinguessin en el seu dia una coloració diferent, al·lega que no se li pot reclamar més des tres anys després de l'execució de l'obra (entre el març i l'octubre del 2018).

- La Sala Civil declara que encara que la part defenent no utilitza la paraula tècnica de la prescripció, si els treballs de col·locació van finalitzar al mes d'octubre del 2018, el termini de prescripció de la responsabilitat contractual és el triennal, i, per tant, la reclamació està prescrita.

- Com a arguments de reforç, afegeix que no comparteix la valoració de la prova efectuada per la Batllia. En primer lloc, perquè si bé el fuster estava disposat a fer reparacions post cobrament, sempre era "*al cap d'uns mesos*", quan en aquest cas es tractava de 3 anys més tard i per un problema de coloració, problema que es desconeix si podria ser imputat a l'afectació directa de la llum solar (com reconeix l'arquitecta que va declarar com a experta i perit) o a altres afectacions derivades de la meteorologia.

- I, en segon lloc, perquè el defenent tampoc va assumir la responsabilitat del defecte d'acabat, ni va acceptar que assumiria la substitució de les portes sense cost.

- Per aquests motius, estima el recurs d'apel·lació de la part defenent, revoca íntegrament la sentència de la primera instància, i desestima la demanda presentada per la part recurrent, a la qual condemna al pagament de les costes d'instància.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el

recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon ara examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès a tràmit.

3.3. El primer dels motius del recurs d'empara, el qual es formula com a principal -sent el segon subsidiari- es fonamenta en un dèficit del deure de motivació que correspon als tribunals de la jurisdicció ordinària -articles 10 i 86 de la Constitució.

Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat de manera reiterada respecte del deure de motivació. Així, ens hem pronunciat en reiterades vegades sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La doctrina del Tribunal Constitucional ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de Justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa García Ruiz c/ Espanya, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (veg. la sentència recaiguda en la causa Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43, i la sentència recaiguda en la causa Higgins c/ França, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

3.4. El cànon de constitucionalitat en matèria de l'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret determina que el Tribunal Constitucional només pot considerar que s'ha produït aquest dèficit quan la resolució judicial dictada es fonamenta en arguments o en una valoració probatòria absurda, contrària a la lògica o a la raó o amb patents errades materials.

I això no concorre en aquest cas. La societat recurrent afirma que si bé la prescripció triennal és aplicable en una relació mercantil entre un contractista i un subcontractista -fuster- també hauria de ser aplicable el termini de 15 anys per a la reclamació pels defectes o pels vicis que apareixen en una obra, de conformitat amb allò que es preveia en el Codi de Justinià 8, 12, 8 i en la jurisprudència de la Sala Civil, continguda, entre d'altres, en les sentències del 15 de maig de 1998 i del 23 d'abril del 2009.

Aquest argument no es conté en la sentència impugnada. L'absència d'aquesta fonamentació no significa que s'hagi produït un canvi de jurisprudència involuntari o sense motivació, sinó que no s'esmenta perquè el termini de 15 anys per reclamar pels vicis que apareixen en una obra corresponen al propietari de l'obra -o als seus subrogats- davant del contractista, del promotor i de l'arquitecte superior. Però, aquesta responsabilitat específica no engloba les reclamacions del constructor o del contractista d'obra respecte dels subcontractistes.

Per consegüent, no existeix cap manca de motivació al respecte, ja que aquest règim de responsabilitat que ara invoca la societat recurrent no és aplicable al supòsit objecte de pronunciament.

3.5. El segon motiu del recurs és de caire subsidiari i el seu objectiu és el de rebatre els arguments de reforç que la Sala Civil va emprar per desestimar la demanda per prescripció de la part recurrent. Atès que la resolució es troba fonamentada en Dret, de manera lògica, raonable i versemblant en l'estimació de l'excepció de prescripció, l'anàlisi dels arguments de reforç i la seva impugnació només tindria sentit si hagués triomfat el motiu principal i si s'hagués considerat que la pretensió no es trobava prescrita.

Per tant, aquest motiu també ha de ser inadmès per les raons que s'acaben de ressenyar.

3.6. Les consideracions exposades en els fonaments de dret precedents justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per la manca manifesta del contingut constitucional necessari (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-51-RE interposat per la representació processal de la societat General de Construcció i Serveis, SLU contra la sentència del 6 de juliol del 2024, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la societat recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2024.

Joan Manel Abril Campoy

President

Josep-D. Guàrdia Canela

Jean-Yves Caullet